

Calendari 23/24

INFANTS I JOVES

REFERENTS DE L'ACTIVISME SOCIAL

Juliol

FATIMATA MBAYE

Tràfic de persones

Com molts dels infants i joves que protagonitzen aquest calendari, l'advocada i lluitadora pels drets humans Fatimata Mbaye (Kaedi, Mauritània) es va convertir en activista a la força quan, en complir només 12 anys, la seva família la va obligar a casar-se amb un home de 45. Durant aquest matrimoni forçós va ser maltractada i es va escapar diversos cops. Malgrat les dificultats, va aconseguir continuar els seus estudis. Això, segons ha explicat públicament, li va salvar la vida i li va permetre superar els estereotips d'una societat molt tradicional i masclista, ja que als 18 anys assoleix una doble victòria: obté el seu títol de batxillerat i aconseguix el divorci. Posteriorment, després de llicenciar-se en Dret, es va convertir en la primera dona advocada de Mauritània. "Després de saber què és el matrimoni forçat i veure la mort de moltes nenes a causa de la mutilació genital, el meu camí no podia ser un altre", va declarar.

De manera conseqüent amb la seva trajectòria, ha dirigit la seva carrera professional a la defensa dels drets dels més vulnerables, a qui defensa gratuïtament, i a l'activisme. Ha lluitat contra el matrimoni forçós, contra l'esclavitud (oficialment vigent al seu país fins al 1981, tot i que diverses ONG estimen que el 18% dels mauritans encara la pateixen) i contra el racisme institucional que ha exercit durant molts anys la minoria àrab-berber que governa el país contra les diferents ètnies negres, que suposen el 70% de la població.

Fruit d'aquest activisme, ha creat l'Associació Mauritana de Drets Humans i l'entitat SOS-Esclaves, i ha rebut nombrosos premis internacionals, tot i que aquesta lluita també li ha comportat empresonaments polítics i abusos. La seva trajectòria ens recorda un cop més que els drets humans, de què molts gaudim, són fruit de segles de lluita per la llibertat i la igualtat.

L'esclavitud moderna i les seves conseqüències

L'ONG mauritana SOS-Esclaves estima que al voltant del 18% de la població del país encara viu en condicions d'esclavitud, mentre que, de manera paral·lela, Amnistia Internacional hi denuncia un augment de la repressió contra els activistes antiracistes. Aquesta situació, malauradament, no és exclusiva d'aquest país. Una altra ONG, Walk Free, calcula que l'any 2021 hi havia 50 milions de persones que vivien en condicions d'esclavitud arreu del món (tot i que aquesta pràctica està oficialment abolida), una xifra que ha augmentat en 10 milions en els darrers deu anys. L'esclavitud moderna engloba violacions de drets com el treball forçat, el matrimoni forçat, la servitud per deute, l'explotació sexual o la venda i explotació d'infants. Les dones, els infants o les persones migrants són els col·lectius més vulnerables a aquest tracte.

Cal remarcar que als països on tenim assumit que es respecten els drets humans, també hi ha gent vivint en condicions d'esclavitud moderna, i no només això, sinó que sovint s'hi importen productes elaborats en aquestes condicions, com molts aparells electrònics, productes tèxtils o oli de palma. De fet, es calcula que els països del G20 importen 434.000 milions d'euros de mercaderies amb risc d'haver estat produïdes gràcies als treballs forçats.

Dinàmica per treballar INFANTS I JOVES

REFERENTS DE L'ACTIVISME SOCIAL

1/2

Tràfic de persones

Participants

15 participants de 12 a 16 anys

Temps

90 minuts aproximadament

Material

- Retoladors de colors, llapis de colors, llapis, material decoratiu, revistes, cinta adhesiva o similar per penjar a la paret, etc.
- Paper d'embalar.

Espai

- Es pot fer en una sala amb taules i cadires (no és imprescindible). Es necessitaran parets per penjar els resultats de l'activitat.

Objectius per als monitors/es

- Parlar sobre els conceptes d'esclavitud i tràfic de persones.
- Sensibilitzar sobre la vulneració de drets humans per l'esclavitud i pel tràfic de persones.
- Fomentar la creativitat, el treball cooperatiu i el pensament crític.

Objectius per als joves

- Conèixer què són els drets humans, què és l'esclavitud i què és el tràfic de persones.
- Treballar la figura de la Fatimata M'Baye per conèixer una figura de l'activisme social en un context cultural diferent.
- Treballar la creativitat de forma cooperativa per generar pensament crític.

Breu explicació

Els i les joves podran conèixer què és l'esclavitud i què és el tràfic de persones de la mà d'aquesta activitat i aprofundir en la figura de la Fatimata M'Baye com una referent de la lluita en contra de l'esclavitud i a favor dels drets de les dones en el context d'un país com Mauritània. Ho faran a través de l'elaboració d'un mural que ajudarà a expressar els aprenentatges d'una forma creativa i en grup.

Organització

Es necessitarà informació sobre la biografia de la Fatimata M'Baye, que es pot consultar al calendari de la Fundació Pere Tarrés. També caldran tres papers d'embalar d'1,5 metres de llargada i 1 d'amplada. Caldrà disposar de materials com retoladors, llapis, adhesius, etc.

Desenvolupament

Tot el grup seurà en rotllana mentre s'exposa qui és la Fatimata M'Baye i d'on és. A partir de la seva biografia s'explicarà què són els drets humans, què és l'esclavitud i què és el tràfic de persones. Es projectaran imatges d'ella.

En relació amb els drets humans:

- Els drets humans són uns drets bàsics que tenim els humans per garantir que tinguem una vida digna i, alhora, per protegir-nos de les injustícies que podem patir contra la nostra dignitat com a persones. L'objectiu és una societat que respecti tothom per igual, sense importar l'origen ètnic, la classe social, la nacionalitat, el sexe, l'edat, l'orientació sexual o la religió, entre altres condicions.

En relació amb l'esclavitud:

- Situació d'una persona que és privada de llibertat i dominada per una altra persona, que en disposa com si es tractés d'una propietat.
- L'esclavitud pot comportar, per exemple, la compra, la venda, el préstec i el bescanvi de persones.
- L'esclavitud suposa un atac a la dignitat de les persones i una violació dels drets fonamentals i les llibertats fonamentals.

Dinàmica per treballar INFANTS I JOVES

REFERENTS DE L'ACTIVISME SOCIAL

2/2

Tràfic de persones

En relació amb el tràfic de persones:

- Acció de captar, transportar o acollir persones, sovint aprofitant-se d'una situació de vulnerabilitat, per mitjà de l'amenaça, l'engany, l'ús de la força o el pagament a algú amb autoritat sobre les víctimes, amb la finalitat d'exploitar-les.

Aquestes tres definicions s'hauran d'explicar adaptant el llenguatge a l'edat i nivell de coneixement. Aquest primer apartat té una durada aproximada de vint minuts. Una vegada fetes les primeres explicacions, es preguntarà als i les joves si tenen dubtes o preguntes. Si és així cada jove traslladarà el dubte o pregunta al company/a de l'esquerra. Es disposarà de cinc minuts per fer-ho. Després, els i les joves hauran de formular els dubtes i preguntes i, entre tots i totes, es podran resoldre o respondre durant quinze minuts.

Després, es faran tres grups de cinc adolescents. Cada grup tindrà paper d'embalar i material divers amb l'objectiu de dibuixar la Fatimata i pintar-la de forma creativa i fent servir recursos i materials diversos. Es podrà escriure què li va passar i què va aconseguir. Si no, simplement s'explicarà quan es mostrin els resultats a la resta de companys/es. Al final, cada grup mostrarà els resultats i explicarà qui és la Fatimata, on ha viscut, què li va passar i què va aconseguir. Es tindrà trenta-cinc minuts per fer-ho. Finalment, es compartiran els aprenentatges de la sessió durant els últims quinze minuts.